

Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<http://www.historie-online.dk/temaer-9>)

HistorieLab (<http://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<http://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<http://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

🏠 (/) > Kirke og religion (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion>) > Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Kirkens rum

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkeretninger-i-danmark>)

Kirkens rum

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 493

Del artikel: **f**

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php>)

u=<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkens-rum>

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/kirke-og-

religion/kirkens-rum)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkens-rum)

status=, Aktiviteten kan

ses på

[http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkens-rum)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/kirke-og-

religion/kirkens-rum)

in

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkens-rum&title=)

mini=true&url=[http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kirke-og-religion/kirkens-rum)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/kirke-og-

religion/kirkens-

rum&title=)

Mest læste artikler

Lige nu I dag 7 dage 28 dage

Bogstakken, uge 19, 2022

(<http://www.historie-online.dk/boger/bogstakken-7-7/bogstakken-uge-19-2022>)

Dronningen griber magten (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/dronningen-griber-magten>)

Bundet af kønnet (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1700-arene/bundet-af-koennet>)

H.C. Andersens Hus (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/hc-andersens-hus>)

Hitlers heste (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/hitlers-hete>)

Teatergrevens dagbøger (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/teatergrevens-dagboeger>)

Arnold Peter Møller - Historiens Aktører nr. 69 (<http://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktoerer/arnold-peter-moeller-historiens-aktoerer-nr-69>)

Morten Skriver, Bente Lange, Annemarie Lund, Carsten Holgaard, Mikael Theill, Ulla Kjær og Niels Vium

Kirkens rum. Kunsten, arkitekturen og den visuelle liturgi. Fotos: Jens Lindhe.

Akademiraadets Udvalg for Kirkekunst. Lindhardt og Ringhof. 216 sider. 349,95 kr.

Af Leif Arffmann. Fhv provst

I henhold til Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde § 8 yder Akademiet for de Skønne Kunster sagkyndig bistand i forhold der vedrører kirker og kirkegårde. Det betyder i praksis, at Akademiraadets (stavet således!) Udvalg for Kirkekunst udtaler sig, når den enkelte stiftsøvrighed skal træffe afgørelse om et fremsendt kunstprojekt i en kirke.

Denne sagkyndige bistand kan også kaldes rådgivning, og som en væsentlig pædagogisk del af denne rådgivning har Akademiraadets Udvalg for Kirkekunst i begyndelsen af året udgivet et særdeles smukt bogværk: "Kirkens rum".

Det er en kærkommen bog, der tydeligt og med fine fotos af Jens Lindhe fortæller, hvad der er god kirkekunst, som tjener til at være øjenåbner for andre. Der er tale om en fornem håndbog for folkekirkens menighedsråd, når skal vælges ny kunst i en ofte gammel kirke, eller som det hedder i forordet: "Bogen er i første omgang tænkt som redskab til inspiration og praktisk, kunsthaglig vejledning for menighedsråd, der går med ønsker om æstetisk fornyelse i deres kirker." En sådan beslutningsproces kræver smagsdommere, og selv om dette ord siden 2002 er blevet miskrediteret, så er sådanne ikke desto mindre en nødvendig del af vores fælles kulturarv. Dette gør bogen på glimrende vis opmærksom på og opfylder således den formålsbeskrivelse, der er anført.

I gode, fortællende og oplysende kapitler redegør Annemarie Lund og Bente Lange for henholdsvis kirkens plads i landskabet og kirkerummets historie. Her sættes den lokale kirke, vi kender, ind i en større sammenhæng, og læseren fornemmer, at denne lokale kirke ikke alene tilhører os, men også de slægter, der levede, før nogen overhovedet havde tænkt på os.

Når noget ser mærkeligt ud, i forhold til hvad vi regner for normalt, er det vigtigt, at vi forstår, hvorfor der ser således ud. Det kan gælde gamle kirkebygninger, men det kan også gælde nyere kirkebyggeri. Det er derfor ganske vigtigt, at bogen fremdrager eksempler på dette fra fyrstekapellet i Sønderborg Slot, et kirkerum med "rituel autoritet" som Sct. Mariæ Kirke i Helsingør, Horne Kirkes præg af klassicisme, Brødremenighedens totalt enkle kirkesal og endelig Jørn Utzons moderne enkelhed i Bagsværd Kirke. Alle eksempler er ledsaget af formidable fotos. Det kan dog undre, at Brødremenighedens kirkesal fremdrages som eksempel for folkekirkens menighedsråd, bl.a. under henvisning til "lighed" mellem menighedens medlemmer, al den stund der er tale om et ikke folkekirkeligt trossamfund. Det kan ligeledes undre, at Bagsværd Kirke fremhæves, dens arkitektoniske fortin ufortalt, når tilbagevendende arbejdspladsvurderinger påpeger, at indeklimaet ikke svarer til de arkitektoniske dyder.

Herefter følger en lang række gode eksempler på, hvorledes moderne kunst får plads og rum i gamle og i moderne kirker. De er delt op i grupper, alt efter hvilken kunstnerisk udsmykning, der er tale om, "Billedfortællinger", "Figurative symboler", "Abstrakte symboler" og "Bearbejdning af rummet". Det vil være udenfor en anmeldelses rammer at opremse alle eksemplerne, men gode er de. Der gives herved inspiration og gode ideer til landets menighedsråd, og man får gennem de fine fotos et fint indtryk af kunstværkernes plads i kirkerummet. Et eksempel skal dog nævnes, Mogens Jørgensens udsmykning i Hover Kirke ved Vejle, "Juvølen i moderne dansk kirkekunst" som den kaldes. Det var med den kunstneriske udsmykning af loftsfladen i 1955 det første eksempel på moderne kirkekunst i en middelalderkirke, og samme kunster fortsatte sit arbejde i 1968 med alterudsmykningen og glasmosaikvinduet i 1980. Dette viser, hvorledes der over en lang årrække kan skabes et kunstnerisk udtryk i et gammelt kirkerum, uden at kunstneren "sætter sig" på kirkerummet. Det gengives, hvorledes Mogens Jørgensen har anvendt følgende kunstneriske strategi: "Kan man forsøge at komme på talefod med de forskellige stilperioder, som en gammel kirke rummer, at lade kirkerummets forskellige elementer tale med hver sin stemme og alligevel følges ad i samme takt".

Denne strategi er i overensstemmelse med de holdninger, bogens forfattere fremlægger. For der gøres opmærksom på, at det ved arbejdet med kunstnerisk udsmykning af kirker kræver påpasselighed. Der er tre faldgruber, menighedsråd kan falde i. Den første er, at nogle få kunstnere har evnet at "specialisere sig i at formidle og sælge deres arbejder til menighedsrådene som i særlig grad religiøst berigende produkter". Dermed menes, at mange kirkers udsmykning kommer til at ligne hinanden for meget. Den anden faldgrube er, at menighedsrådet fokuserer på "kunstnerens eget trosforhold" og mindre på den kunst, der er tale om. Den sidste faldgrube er, at en kunstner får lov til at dominere kirkerummet i en sådan grad, at kirkerummet forvandles til et kunsthalleri.

Nu kan der sagtens opstå andre farer i arbejdet med kunstnerisk udsmykning, men det er vigtigt at slå fast, at der skal mange samtaler til, før man træffer beslutning om, hvilken kunstner, der skal udføre værket, og i hvilken sammenhæng, kunstværket skal indgå. Dette dialogiske princip hævdes med god ret flere gange i bogværket, også i mere praktiske afsnit, hvor der gives gode råd med hensyn til processen.

Det er forfriskende og fagligt rigtigt, at der i bogen også tydeligt tilkendegives, at der er forskel på skidt og kanel. Tidens modeluner kan tit virke dræbende, f. eks. nævnes det, at "den tilbøjelighed der er i tiden, til at ønske sig meget fleksible kirkerum" kan "medvirke til at tømme kirkerummet for ånd og betydning". Det "drejer sig ikke om, hvad der falder i de flest muligens smag, men snarere om, hvad der hos de flest mulige kan fastholde en nysgerrig levende undren". (s. 81)

I to fremragende afsluttende afsnit beskriver museumsinspektør Ulla Kjær fra Nationalmuseet og fhv. kgl. bygningsinspektør Niels Vium henholdsvis Nationalmuseets og den kongelige bygningsinspektørs rolle i processerne vedrørende ny kunst i kirkerne. Disse afsnit er oplysende og indeholder ligeledes gode råd.

Der er således tale om et særdeles fint og læseværdigt bogværk, som er udsendt til alle menighedsråd i landet. Bogen er god at få forstand af, hvad enten læseren er medlem af et menighedsråd eller ej. Måske kunne der have været sparet lidt på tillægsordene og de teologiske udtryk akrobatik i beskrivelserne af de enkelte eksempler på kunstværker i kirkerum. Der er også nogle steder i bogen, forfatterne burde have udvist større akkuratesse. Københavns Kirkefond, der senere får navnet Kirkefondet omtales konsekvent som "Kirkefonden", ligesom der er tydelig usikkerhed om benævnelsen af den lov, indenfor hvis rammer ændringer i et kirkerum kan foretages. Den hedder, som denne anmeldelse anfører i de første linier: "Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde" og ikke alt muligt andet.

Når det er sagt, kan "Kirkens rum" varmt anbefales, også som en guidebog for forårets og sommerens udflugter i Danmark. Der er meget at se, og der er meget at glædes over.

[Historie-online.dk, den 6. april 2022]

